28/04/2020

О. Гојко Перовић: Страх животу – каља образ

Треба поштовати мјере које штите здравље, али једнако тако морамо сачувати и људско достојанство, да бисмо – кад све ово прође, а проћи ће – остали да живимо као људи

Христос Васкрсе!

Уз ову, увијек актуелну, Његошеву мудрост, лијепо иде и она народна како су ”у страху велике очи”. А те сам ”велике очи страха” видио прије неки дан када ме је непознати пролазник сликао телефоном испред Цетињског манастира док сам стајао са калуђером и разговарао (службено, наравно), на дистанци мањој од два метра. Калуђер ми је одмах рекао да му се чини како смо усликани, а ја му одговорих: ”Ма шта ти је, оче, учинило ти се. Момак је причао са неким телефоном. Ко би, нормалан, сликао мене и тебе док причамо”? Испоставило се да је монах био у праву, јер је убрзо стигла опомена из полиције. Пријављено је, уз достављене слике, да су ”два попа” у сред бијела дана, стајала – замислите – испред Манастира, на непрописној дистанци!

Нека се преброје читаоци овог текста који већ љуто жале што ме полиција није одмах ухапсила (умјесто што је слала опомене), али дубоко вјерујем да је далеко више оних који су згрожени поступком ”пролазника”. Јер, по којој математици су ”два попа испред Манастира” већа опасност по себе и људе од рецимо ”два радника на градилишту”, или од ”касирке и купца” у маркету, или рецимо – ”два полицајца на кружном току”, ”двије пекарке пред пекаром”…итд, итд…? Укаљани образ ”пролазника” не памтим, а надам се да ће му исти бити чистији и хуманији кад скине маску ове гротескне представе. Представе у којој пристајемо на улоге шпијуна. Убијеђени да ”Богу службу чинимо”. При том – спроводећи оштрије мјере од оних званично прописаних!

Морамо бити опрезни, и треба да поштујемо све државне и здравствене прописе донијете у овој ситуацији, али ако се боримо за живот, онда тај живот не смије да стане. У противном се крећемо у парадоксалном правцу самоубиства – да бисмо, наводно, сачували живот. Не смије живот стати, не само у погледу здравља, кретања, удисања ваздуха – а све то сходно прописаним мјерама – него живот не смије стати ни у погледу морала. Ко нас је и када научио да полицији пријављујемо комшије, пријатеље, браћу – чак и онда када они не праве никакав прекршај? Зар ће корона вирус да заустави оно људско (међ)у нама? Ако хоће – тај вирус неморала биће гори од ковида. Јер биолошки вирус је једно бесловесно створење коме стручњаци приписују одређену интелигенцију, али дефинитивно тај нема образа ни части. А људи су створени по ”образу” Божијем, па се, кад остану без њега, сматрају и називају – безобразнима.

Треба поштовати мјере које штите здравље, али једнако тако морамо сачувати и људско достојанство, да бисмо – кад све ово прође, а проћи ће – остали да живимо као људи. Бар ми Црногорци, некада смо знали, да има поступака послије којих – ако их човјек учини – не вриједи даље преживљавати. Зато Његош брине што се често дешава да људски образ бива укаљан страхом за овај живот. У преводу на савремени језик – образ је пречи од живота.

Јасно ми је да у ванредним стањима попут овог нема простора за велику расправу око изречених мјера, али ме прође језа од ове наше домаће ”заљубљености у страх”. Од нестрпљења којим се чека ”команда с врха” да би се – сачувао поредак, одбранила држава, спасио живот… небитно. Друштвена одговорност се огледа баш у оваквим збивањима, међутим – ту причи није крај. Начин на који се та друштвена одговорност исказује осликава и различите типове друштвене свијести. А ту је спектар широк: од

просвећеног и правно уређеног друштва (у ком је родољубље скопчано са етиком и стандардима једнаким за све) до заједница којима су баш ове не-прилике окидачи за почетак утркивања у непочинствима. А што је већа диктатура и једноумље, то су веће шансе да то непочинство неком алхемијом постане херојство.

А да не говоримо о ширењу панике и страха, који су управо у супротности са здравственим стандардима прописаним за ове ситуације. Сви смо чули за мјеру да се вјерски обреди у вјерским објектима обављају без присуства грађана. Али – на једној сахрани, у најужем породичном кругу, смије ли доћи поп, на позив породице? Није јасно прописано?! Па ипак, митрополит Амфилохије је већ одавно медијски ”стијељан” због таквог поступка! Комуналци који су били неопходни за спровођење сахране (њихова јавна служба и умијеће) нијесу прекршили прописе, али Амфилохије јесте?

А зашто се сликају попови?

Што каже наш народ – ”очи не помажу”! Нешто се десило са нашим очима, па ”не умију ”да виде како је свештеничка служба једнако јавна и друштвено корисна, бар као грађевинска, комунална, пекарска или љекарска. Да – уз све потенцијале да сваки припадник наведених служби може да направи и неке катастрофалне грешке – оне, кад се раде како треба, доносе друштвену корист, свака на свој начин. Међутим, неко је направио ”припрему” за анимозитет према свештеницима.

Још док смо се борили за поправку или замјену антиуставног закона, били смо етикетирани као ”противници државе”. Пред саму појаву епидемије у Црној Гори, имали смо исказану спремност представника Владе да ”разговарају о промјени” поменутог закона. Они, таквом спремношћу, нијесу постали издајници државе, али Црква – настојањем да се закон измјени – јесте остала непријатељ, у главама оних који су овој Влади одани. Прије тога, Црква је некима била проблематична због придјева ”Српска” или због тробојке у њеној службеној застави, или због тога што су неки њени свештеници држављани Србије или БиХ – иако имамо селектора државне репрезентације који је управо тај – страни држављанин. Фудбалску и људску легенду Хаџибегића помињем да разобличим лудило оних који не гледају како неко обавља свој посао, него одакле ко долази. Већином Црногораца руководи страни држављанин! Може у фудбалу, а не може у парохији?! А не бисмо имали ни парохије, ни богословију, ни владике у црногорској књажевини и краљевини да није било ”извањаца” у мантији.

А сад су – у великим очима страха – православни хришћани постали опасни по здравље због свог обреда! Такве гадости пишу (опет они!!!) страни држављани. Али наједном, на ову дјелатност странаца нијесмо гадљиви, него их ширимо просторима који себе зову ”црногорски медији”! А уђимо само у црногорске музеје, прочитајмо црногорску историју, ослушнимо наше народно предање – па ћемо као учеснике баш таквог обреда препознати наше претке. Бар оне од Ивана Црнојевића до данас. Зар они нијесу знали за заразне болести? Је ли ритуал коме су приступали споменик њихове непросвећености? Или је овдашња антицрквена пропаганда споменик – макар – недостатка принципа и подједнаких аршина за све?

Заражени смо вирусом страха једних од других у савремености, и страха од онога шта су били и у шта су вјеровали наши преци. Страх нас је толико изобличио да ако станемо пред огледало, и ту ћемо, вјероватно, тражити довољно велику дистанцу (самих од себе) како не бисмо видјели ко смо и какви смо стварно. Да нам не би – од нас самих – прешло нешто заразно. А какав је то живот без сопственог одраза?

Ваистину Васкрсе!
mitropolija.com